

V Bruseli 21. 12. 2016
COM(2016) 880 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o hodnotení Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) v súlade s článkom 24 ods. 5, článkom 43 ods. 3 a článkom 50 ods. 5 nariadenia (ES) č. 1987/2006 a článkom 59 ods. 3 a článkom 66 ods. 5 rozhodnutia 2007/533/SVV

{SWD(2016) 450 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o hodnotení Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) v súlade s článkom 24 ods. 5, článkom 43 ods. 3 a článkom 50 ods. 5 nariadenia (ES) č. 1987/2006 a článkom 59 ods. 3 a článkom 66 ods. 5 rozhodnutia 2007/533/SVV

1. ÚVOD

1.1. SCHENGENSKÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM A JEHO ÚLOHA V ZJEDNODUŠOVANÍ VÝMENY ÚDAJOV MEDZI ČLENSKÝMI ŠTÁTMI

Schengenský informačný systém („SIS“) je centralizovaný, rozsiahly informačný systém podporujúci kontroly osôb a vecí (napríklad cestovných dokladov a vozidiel) na vonkajších schengenských hraniciach a posilňujúci presadzovanie práva a justičnú spoluprácu v rámci 29 krajín v celej Európe.

SIS bol vytvorený v roku 1995 v šiestich členských štátoch, ktoré podpísali Schengenskú dohodu, ako hlavné kompenzačné opatrenie po zrušení kontrol na vnútorných hraniciach v súlade s Dohovorom, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda¹. V prípade neexistencie týchto kontrol by členské štáty museli riešiť otázky cezhraničnej trestnej činnosti a neregulárnej migrácie. S cieľom udržať vysokú úroveň bezpečnosti sa členské štáty museli odkloniť od tradičnej koncepcie bilaterálnych dohôd a právnej pomoci a vytvoriť riešenie na mieru na lokalizáciu:

- štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým nie je povolený vstup do schengenského priestoru.
- osôb, ktoré majú byť zadržané na účel vydania alebo odovzdania.
- nezvestných osôb, najmä detí.
- osôb a určitých vecí na účely diskretných alebo špecifických kontrol (cestovanie páchatel'ov závažnej trestnej činnosti a hrozby pre národnú bezpečnosť).
- osôb na účel pomoci so súdnym konaním.
- určitých kategórií stratených alebo odcudzených vecí na účely zaistenia alebo použitia ako dôkazov.

V dôsledku toho bol vytvorený SIS, ktorý uchováva zápisy o hľadaných osobách a veciach. Je priamo dostupný pre relevantné príslušné orgány (pozri oddiel 1.3) v členských štátoch na účel vykonávania kontrol a vytvárania zapisov. Obsahuje pokyny o osobitnom opatrení, ktoré sa má prijať, keď je lokalizovaná osoba alebo vec, napr. zadržať osobu, ochrániť zraniteľnú nezvestnú osobu alebo zaistiť vec, napríklad neplatný pas alebo odcudzené auto. Počas viacerých rokov prešiel SIS rôznym vývojom. Najdôležitejšie míľniky, t. j. SIS1+ a SIS One4All, umožnili pripojenie nových krajín do schengenského priestoru, ako aj posilnenej technickej výkonnosti.

---

¹ Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach – 19. júna 1990.

1.2. SIS DRUHEJ GENERÁCIE

Druhá generácia systému (SIS II) začala fungovať 9. apríla 2013². Prevádzka a využívanie SIS je stanovené v dvoch hlavných právnych nástrojoch: Nariadenie (ES) č. 1987/2006³ sa týka využívania SIS pri kontrolách štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nespĺňajú podmienky pre vstup alebo pobyt v schengenskom priestore, a rozhodnutie Rady 2007/533/SVV⁴ sa týka využívania SIS na policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach.

Okrem pôvodných vlastností SIS II v súčasnosti poskytuje nové funkcie a kategórie vecí:

- nové kategórie zápisov o veciach: odcudzené lietadlá, lode, lodné motory, kontajnery, priemyselné zariadenia, cenné papiere a platobné prostriedky.
- schopnosť vyhľadávať v centrálnom systéme, na rozdiel od predchádzajúceho postupu, v ktorom sa všetky vyhľadania uskutočňovali v národnej kópii údajov.
- možnosť prepájať zápisy o osobách a veciach (napr. zápisy o hľadanej osobe a o odcudzenom vozidle, ktoré používa).
- biometrické údaje (odtlačky prstov a fotografie) na účel potvrdenia totožnosti osoby.
- kópiu európskeho zatykača pripojenú priamo k zápisom o osobách hľadaných v súvislosti so zatknutím na účely odovzdania alebo vydania.
- informácie o zneužití totožnosti, ktorými sa predchádza nesprávnej identifikácii nevinnej osoby v podvode s osobnými údajmi.

Od mája 2013 je eu-LISA⁵ zodpovedná za prevádzkové riadenie centrálného SIS II a členské štáty sú zodpovedné za prevádzkové riadenie svojich vnútroštátnych systémov.

1.3. PRÍSTUP K ZÁPISOM SIS II

Prístup k zápisom SIS II je obmedzený na orgány zodpovedné za kontrolu hraníc a iné policajné a colné kontroly vykonávané na vonkajších hraniciach schengenského priestoru alebo v rámci príslušného členského štátu. Vnútroštátne justičné orgány a ich koordinačné orgány majú takisto prístup k týmto údajom.

K zápisom SIS II na účely odopretia vstupu alebo pobytu a o nevyplnených alebo vydaných dokladoch totožnosti môžu mať prístup orgány zodpovedné za vydávanie víz a skúmajúce žiadosti o udelenie víz a orgány zodpovedné za vydávanie povolení na pobyt a spravujúce právne predpisy týkajúce sa štátnych príslušníkov tretích krajín v súvislosti s *acquis* EÚ o slobode pohybu osôb. Ďalší prístup do SIS II na administratívne účely je udelený orgánom

---

² V roku 2001 Rada rozhodla o druhej generácii Schengenského informačného systému, ktorý začal fungovať až 9. apríla 2013 z dôvodov uvedených v správe Dvora audítora z 19. mája 2014 nazvanej „Skúsenosti, ktoré získala Európska komisia pri vývoji druhej generácie Schengenského informačného systému (SIS II)“ (http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_03/SR14_03_SK.pdf).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 4).

⁴ Rozhodnutie Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. EÚ L 205, 7.8.2007, s. 63).

⁵ Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA).

povereným registráciou vozidiel⁶, ktoré môžu mať prístup len k zápisom o odcudzených vozidlách, tabuľkách s evidenčnými číslami a dokumentom o evidencii vozidiel.

Členské štáty musia odôvodniť prístup orgánu k údajom v SIS. Ročne poskytujú zoznam orgánov a kategórií zápisov, ku ktorým majú prístup, aby ich eu-LISA uverejnila tak, ako sa vyžaduje právnymi nástrojmi. Podľa odhadov sú v súčasnosti v členských štátoch prevádzkujúcich SIS II približne dva milióny koncových používateľov.

EUROPOL a EUROJUST majú prístup k určitým kategóriám zápisov v SIS II v súlade s ich zodpovednosťami.

1.4. ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ SIS II

Aj keď SIS II je v súčasnosti v prevádzke v 29 krajinách schengenského priestoru, jeho územná pôsobnosť uplatňovania sa líši, pretože nie všetky členské štáty zúčastňujúce sa SIS úplne uplatňujú schengenské *acquis* (súbor schengenských právnych predpisov). Schengenské *acquis* plne uplatňuje 26 krajín, ktoré využívajú SIS II na všetky účely stanovené v nariadení a rozhodnutí:

- 22 členských štátov EÚ: Belgicko, Česká republika, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Švédsko,
- 4 krajiny mimo EÚ pridružené k Schengenskej dohode: Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko.

Bulharsko a Rumunsko v súčasnosti ešte úplne neuplatňujú schengenské *acquis*, ale prevádzkujú SIS II na účel spolupráce v oblasti presadzovania práva. SIS budú využívať na kontrolu vonkajších hraníc, keď vstúpi do platnosti rozhodnutie o zrušení kontrol na vnútorných hraniciach.

Cyprus a Chorvátsko ešte úplne neuplatňujú schengenské *acquis* a ešte nebolo overené, či boli splnené nevyhnutné podmienky na uplatňovanie všetkých častí *acquis*. V súčasnosti vykonávajú prípravné činnosti pre integráciu do SIS.

Spojené kráľovstvo z dôvodu svojej čiastočnej účasti v schengenskom *acquis* prevádzkuje SIS II len v rozsahu pôsobnosti spolupráce v oblasti presadzovania práva. *Írsko* sa pripravuje na integráciu do SIS II na účel spolupráce v oblasti presadzovania práva.

1.5. AKO ČLENSKÝ ŠTÁT PREVÁDZKUJE SIS II

Na vyhľadávanie údajov členskej štáty v závislosti od svojej technickej implementácie SIS II na vnútroštátnej úrovni môžu vykonávať vyhľadania buď v centrálnom SIS, alebo vo svojej národnej kópii, alebo v oboch. SIS II je všeobecne dostupný pre svojich koncových používateľov cez ich vnútroštátne systémy. Napríklad orgány presadzovania práva alebo kontroly hraníc v rámci členského štátu budú hľadať hľadanú osobu alebo vec v príslušných vnútroštátnych databázach a paralelne aj v SIS II. Vo väčšine členských štátov sa toto deje cez jedno vyhľadávacie rozhranie. Táto integrácia do každodenného pracovného života

---

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 z 20. decembra 2006, ktoré sa týka prístupu útvarov zodpovedných za vydávanie osvedčení o evidencii vozidiel v členských štátoch do Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 1).

koncových používateľov má za následok veľmi vysokú mieru využívania SIS II⁷. Uvedená skutočnosť priniesla značný prevádzkový úspech v rámci území členských štátov pripojených na SIS II⁸, a to všetko na jednoduchom základe prístupnosti informácií cez štátne hranice.

Údaje o osobách uložené v SIS II sú také, ktoré sú potrebné na lokalizovanie osoby a potvrdenie jej totožnosti (v súčasnosti zahŕňajú fotografiu a odtlačky prstov, ak sú k dispozícii), ako aj iné relevantné informácie o zápise (vrátane opatrenia, ktoré treba prijať). Hneď, ako to bude technicky možné, odtlačky prstov sa budú môcť využiť aj na *zistenie* totožnosti osoby na základe biometrického znaku (v prvom rade odtlačkov prstov) namiesto súčasného využívania len na *potvrdenie* totožnosti. Na umožnenie toho prebieha projekt zavedenia automatizovaného systému identifikácie odtlačkov prstov (AFIS) v centrálnom SIS II.

2. CIELE HODNOTENIA

V súlade s nariadením (ES) č. 1987/2006⁹ a rozhodnutím Rady 2007/533/SVV¹⁰ Komisia predložila tri roky od uvedenia SIS II do prevádzky 9. apríla 2013 širokosiahle celkové hodnotenie v súlade s nasledujúcimi cieľmi pre každú oblasť vecí.

2.1. ČLÁNOK 50 ODS. 5 NARIADENIA (ES) Č. 1987/2006 A ČLÁNOK 66 ODS. 5 ROZHODNUTIA RADY 2007/533/SVV

Ciele hodnotenia centrálneho SIS II, dvojstranná a mnohostranná výmena doplňujúcich informácií medzi členskými štátmi, preskúmanie dosiahnutých výsledkov v porovnaní s cieľmi, posúdenie platnosti základných princípov, posúdenie uplatňovania tohto rozhodnutia/nariadenia v súvislosti s centrálnym SIS II, bezpečnosť centrálneho SIS II a posúdenie vplyvu budúcich operácií.

2.2. ČLÁNOK 24 ODS. 5 NARIADENIA (ES) Č. 1987/2006 (ZÁPISY O ODOPRENÍ VSTUPU ALEBO POBYTU)

Cieľom hodnotenia je preskúmanie uplatňovania tohto článku, príprava potrebných návrhov na zmenu ustanovení tohto článku s cieľom dosiahnuť vyšší stupeň harmonizácie kritérií pre vkladanie zápisov.

2.3. ČLÁNOK 43 NARIADENIA (ES) Č. 1987/2006 A ČLÁNOK 59 ROZHODNUTIA RADY 2007/533/SVV (OPRAVNÉ PROSTRIEDKY)

Cieľom hodnotenia je porovnávanie a preskúmanie ustanovení v jednotlivých členských štátoch o: a) schopnosti osoby podať na súd alebo orgán príslušný podľa vnútroštátneho práva ktoréhokoľvek členského štátu žalobu najmä o prístup, opravu, vymazanie alebo získanie informácií, alebo o náhradu škody v súvislosti so zápisom, ktorý sa jej týka, a b) spoločnom vykonávaní rozhodnutí v iných členských štátoch.

3. PROCES HODNOTENIA

⁷ Oddiel 7.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

⁸ Oddiel 7.3 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

¹⁰ Rozhodnutie Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

GR HOME interne vykonalo hodnotenie využitím štatistických správ, štúdií, dotazníkov, rozhovorov, ako aj špecializovaných stretnutí a seminárov.

Okrem štatistík potrebných na účel verejného vykazovania eu-LISA zhromažďuje štatistiky o využívaní SIS II a funkčnosti samotného systému. Členské štáty zhromažďujú štatistiky o výmene doplňujúcich informácií a pozitívnych lustrácií zápisov. SIS II bol navrhnutý zákonne a technicky od počiatku tak, aby poskytoval štatistiky o svojom využívaní a účinnosti.

Vo veci technických aspektov a aspektov prevádzkového riadenia SIS II bola správa, ktorá je opísaná v článku 66 ods. 4 rozhodnutia o SIS II, poskytnutá agentúrou eu-LISA, začlenená do celkového hodnotenia¹¹. V tejto správe je opísané technické fungovanie centrálného SIS II a siete vrátane ich bezpečnosti, od uvedenia do prevádzky 9. apríla 2013 do 31. decembra 2014. Vzhľadom na budúcnosť Komisia na účel identifikácie riešení pre škálu technických otázok, ktoré predložili členské štáty, iniciovala štúdiu¹² o možných zlepšeniach štruktúry SIS II s cieľom dosiahnuť nákladovú efektívnosť, zlepšiť kontinuitu prevádzky, zvládnuť zvýšené využívanie systému a rôzne typy transakcií, ktoré budú potrebné, najmä odtlačky prstov.

Bezpečnosť centrálného SIS II bola posúdená zapracovaním správy eu-LISA o centrálnom SIS II a relevantných oddielov auditu centrálného SIS II, ktorý vypracoval európsky dozorný úradník pre ochranu údajov¹³ v roku 2014.

Hodnotenie pokračovalo otvorenými otázkami o technických a prevádzkových aspektoch SIS II. Otázky sa vzťahovali na prevádzkové a legislatívne otázky, ale odpovede boli posúdené a predložené aj z hľadiska piatich kľúčových kritérií hodnotenia: účinnosť, efektívnosť, koherentnosť, relevantnosť a pridaná hodnota EÚ.

S cieľom zhromaždiť údaje prispievajúce k hodnoteniu využívania zápisov o odrieknutí vstupu alebo pobytu a konzultačných postupov bol členským štátom zaslaný súbor otázok prostredníctvom Európskej migračnej siete, ktorej predsedá Komisia.

Oddiely o dvojstrannej a mnohostrannej výmene informácií, preskúmaní výsledkov a dôsledkov pre budúce operácie a posúdenie platnosti základných princípov boli vypracované s použitím štatistickej analýzy, dotazníkov pre kľúčové zainteresované strany a diskusie na osobných stretnutiach s vnútroštátnymi policajnými orgánmi.

Oddiel o opravných prostriedkoch obsahuje kľúčové body správy, ktorú poskytla koordinačná skupina pre dohľad nad SIS II, a informácie získané z cieľového dotazníka. Podrobné otázky o osobitných oblastiach boli postúpené národným kontaktným bodom.

Dôkazy rozsiahleho hodnotenia boli zhrnuté v pracovnom dokumente útvarov Komisie. Celá táto správa obsahuje odkazy na podrobnejšie informácie uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie.

4. ZISTENIA HODNOTENIA

---

¹¹ Technická správa eu-LISA o fungovaní centrálného SIS II <http://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%20II%20Technical%20Report%202015.pdf>

¹² ZÁVEREČNÁ SPRÁVA Európskej komisie – Posúdenie vplyvu IKT možných zlepšení štruktúry SIS II 2016.

¹³ Odkaz na správu o inšpekcii podľa článku 47 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 o schengenskom informačnom systéme II (SIS II) riadenom Agentúrou EÚ pre rozsiahle informačné systémy (eu-LISA): 2014-0953.

4.1. ÚVOD K HLAVNÝM ZISTENIAM

SIS II je prevádzkový systém, ktorý nemôže ostať statický a preukázal zrejmy úspech na pozadí vyvíjajúcich sa a zložitých otázok. V súlade s uvedeným sa v hodnotení neskúmali len existujúce výsledky, ale nazeralo sa aj do budúcnosti s cieľom navrhnúť zásadný vývoj v technológii, riadení pracovnej záťaže, ochrane práv jednotlivcov a dosiahnutí lepších prevádzkových výsledkov.

Bez ohľadu na významný úspech a pridanú hodnotu EÚ dosiahnutú využívaním SIS II a jeho stálu relevantnosť pre vážne výzvy týkajúce sa bezpečnosti a migrácie, ktorým čelí Európa, Komisia identifikovala určité body, ktoré treba riešiť. Početné body sú v škále od technických podrobností možných zmien po právne nástroje, a preto sa v tomto dokumente poskytne všeobecný prehľad.

4.2. DOSIAHOL SIS II SVOJE CIELE SPOČÍVAJÚCE V PRIDANEJ HODNOTE EÚ?

4.2.1. Výsledky týkajúce sa využívania SIS II

Tento oddiel poskytuje prehľad výsledkov dosiahnutých využívaním SIS II členskými štátmi a následnou spoluprácou cez útvary SIRENE od začiatku prevádzky. Tento samotný objem pozitívnych výsledkov by sa jednoducho nemohol dosiahnuť bilaterálnou spoluprácou. Len v roku 2015 príslušné orgány skontrolovali osoby a veci podľa údajov obsiahnutých v SIS II pri takmer 2,9 mld. príležitostiach. V súčasnosti systém obsahuje viac ako 69 miliónov zápisov. Na vytvorenie, aktualizovanie alebo vymazanie zápisov o osobách alebo veciach, alebo na predĺženie životnosti zápisu sa v roku 2015 uskutočnilo ďalších 20,7 milióna transakcií.

„Pozitívna lustrácia“ v SIS II znamená, že osoba alebo vec boli nájdené v inom členskom štáte, a požiada sa o ďalšie opatrenie stanovené v zápise. Od začiatku prevádzky SIS II 9. apríla 2013 do konca roka 2015 bolo zaznamenaných **viac ako 371 000 pozitívnych lustrácií** (priemerne viac ako 370 pozitívnych lustrácií za deň).

To sa rovná:

- viac ako 25 000 osobám zadržaným, aby čelili spravodlivosti v inom členskom štáte.
- viac ako 79 000 osobám, ktorým bol odopretý vstup alebo pobyt v schengenskom priestore (na ktoré sa už vzťahovalo rozhodnutie o odopretí vstupu alebo pobytu).
- viac ako 12 000 nezvestným osobám, ktoré boli nájdené pri prechode hranice do iného členského štátu.
- viac ako 83 000 osobám sledovaným na účel pomoci v súdnom konaní v trestných veciach. Ak zápis vytvorila polícia v mene justičných orgánov, po pozitívnej lustrácii je priebežnou otázkou to, či zápis nebol vymazaný včas.
- viac ako 72 000 cestujúcim páchatelom závažnej trestnej činnosti a iným osobám predstavujúcim hrozbu pre bezpečnosť, ktoré boli lokalizované.
- viac ako 97 000 vyriešeným prípadom, ktoré sa týkali odcudzených motorových vozidiel, zneužitia totožnosti alebo cestovných dokladov, odcudzených strelných zbraní, odcudzených tabuliek s evidenčnými číslami a iného strateného alebo odcudzeného majetku. Napriek vysokému počtu zápisov boli nízke miery úspešnosti zaznamenané v kategóriách bankoviek, cenných papierov a platobných prostriedkov.

Okrem toho, všetky opísané kategórie zápisov stabilne rástli, pokiaľ ide o počet pozitívnych lustrácií. Za jeden rok 2014 – 2015 koncoví používatelia SIS dosiahli:

- o 27 % viac zadržaní na účely vydania alebo odovzdania.
- o 18 % viac lokalizácií osôb na účely odopretia vstupu alebo pobytu v schengenskom priestore.
- o 44 % viac nájdených nezvestných osôb.
- o 10 % viac lokalizácií osôb na účely pomoci v súdnom konaní v trestných veciach.
- o 43 % viac lokalizácií cestujúcich páchatel'ov závažnej trestnej činnosti a osôb predstavujúcich hrozbu pre bezpečnosť.
- 18 %-ný nárast vyriešených prípadov, ktoré sa týkali odcudzených motorových vozidiel, zneužitia totožnosti alebo cestovných dokladov, odcudzených strelných zbraní, odcudzených tabuliek s evidenčnými číslami a iného strateného alebo odcudzeného majetku¹⁴.

4.2.2. Útvary SIRENE

Spomedzi všetkých foriem európskej spolupráce v oblasti presadzovania práva je oznamovanie súvisiace so zápismi v SIS II zd'aleka najväčšou. SIS II uchováva dostatočné údaje, aby mohli úradníci prvého kontaktu identifikovať osobu alebo vec, keď sa dosiahne pozitívna lustrácia zápisu. Existuje však ďalšia potreba, aby členské štáty uskutočňovali vzájomné konzultácie o okolnostiach konkrétneho prípadu a túto komunikáciu vykonávajú útvary SIRENE¹⁵. Každá krajina, ktorá prevádzkuje SIS II, má útvar SIRENE, zriadený ako jednotné národné kontaktné miesto na oznamovanie zápisov SIS II. Tieto útvary SIRENE poskytujú všetky potrebné doplňujúce informácie o zápisoch a koordinujú činnosti v súvislosti so zápsimi, všeobecne použitím štruktúrovaných elektronických formulárov a prísne regulovaných postupov a prostredníctvom bezpečnej, osobitnej počítačovej siete.

V roku 2015 útvary SIRENE dostali alebo zaslali tesne viac ako 1,8 milióna formulárov¹⁶, čo je o 27 % viac ako v roku 2014. Útvary SIRENE sú zodpovedné aj za kvalitu a koordináciu údajov v cezhraničných operáciách.

Útvary SIRENE sú základom prevádzky SIS a plnia kľúčovú úlohu v účinnej výmene informácií. Účinnosť sa zvyšuje priebežnými programami odbornej prípravy na vnútroštátnej a európskej úrovni. Prevádzka útvarov SIRENE slúži ako model pre iné komunikačné kanály v oblasti presadzovania práva.

Primerané úrovne počtu zamestnancov a dostatočná technická podpora sú nevyhnutné na to, aby mohli útvary SIRENE účinne vykonávať dvojstrannú a mnohostrannú výmenu doplňujúcich informácií medzi členskými štátmi, oznamovať pozitívne lustrácie a vykonávať potrebné postupy v rámci požadovaných zákonných lehôt (zvyčajne 12 hodín, ale v prípade zápisov na účely diskkrétnej alebo špecifickej kontroly, ktoré si vyžadujú okamžité nahlasovanie, sa to musí diať okamžite). V hodnotení sa zaznamenal významný nárast vo výmene formulárov z dôvodu zvýšenia počtu pozitívnych lustrácií a rozsiahleho využívania zápisov na účely diskkrétnej a špecifickej kontroly, a to najmä v súvislosti s činnosťami súvisiacimi s terorizmom. Zatiaľ čo počet vymenených formulárov v roku 2015 značne stúpol, úrovne počtu zamestnancov v útvaroch SIRENE zostali nezmenené. Táto skutočnosť prinútila členské štáty k určovaniu priorít svojej práce a nerešpektovaniu povinného 12-

¹⁴ Oddiel 7 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

¹⁵ SIRENE znamená „Supplementary Information Request at National Entry“ (žiadosť o doplňujúce informácie k národnému záznamu).

¹⁶ Informácie sa môžu zasielať bilaterálne alebo multilaterálne. Keďže každý formulár SIRENE predstavuje úlohu pre odosielateľa aj príjemcu, pri meraní pracovnej záťaže sa počítajú odoslané aj doručené formuláre.

hodinového času odozvy, a preto niekoľko útvarov SIRENE dosiahlo limity účinnej prevádzky¹⁷.

4.2.3. Záver

Na základe ďalšej podrobnej práce s členskými štátmi na zlepšovaní využívania určitých zápisov o veciach, v prípade ktorých je nízka miera využívania alebo nízka úspešnosť, alebo v prípadoch, keď zápis nie je vykonaný včas, je celkový záver Komisie taký, že základné princípy SIS sú naďalej platné. Dôkazy o dosiahnutí výsledkov (kladných lustrácií) na základe uvedených cieľov (zápisov) sú veľmi presvedčivé.

SIS II vytvára významnú pridanú hodnotu EÚ, keďže cezhraničná spolupráca v oblasti presadzovania práva v takých vysokých objemov by sa bez tejto databázy nemohla uskutočňovať. Žiadny iný systém spolupráce v oblasti presadzovania práva negeneruje toľko pozitívnych lustrácií, ani nedokáže spracovať taký veľký tok informácií v reálnom čase s takým výsledkom, že sa medziročne zvýšil počet pozitívnych lustrácií vo všetkých kategóriách zápisov.

4.3. DOSIAHOL SIS II SVOJE CIELE EFEKTÍVNE A DOKÁŽE ČELIŤ NOVÝM VÝZVAM?

Základnými princípmi SIS II je, že informácie sú prístupné koncovým používateľom s jasnými pokynmi o tom, čo treba urobiť a kde hľadať nepretržitú podporu (útvary SIRENE). Názor Komisie je, že koncepcia je veľmi účinná.

S cieľom udržať túto úroveň účinnosti Komisia určila strategické aj podrobné zistenia, ktoré si vyžadujú pozornosť a zlepšenie v technickej, organizačnej a prevádzkovej oblasti. Na účely tejto správy a zachovanie jednotnosti sú zistenia zhrnuté v generických témach.

4.3.1. SIS II musí byť naďalej flexibilným systémom, ktorý je schopný rýchlo riešiť nové prevádzkové javy

V právnych nástrojoch SIS II sa určujú rámcové požiadavky na SIS II a zásady jeho prevádzky. Podrobné postupy sú však stanovené vo vykonávacích pravidlách¹⁸. Takto sa poskytuje flexibilný rámec, ktorý už umožnil účinné legislatívne a technické intervencie na zlepšenie výmeny informácií najmä o cestujúcich podozrivých osôb z terorizmu a páchatel'ov sexuálnej trestnej činnosti. Zložitosť sa však objavuje v procese riadenia zmien, pretože technické zmeny musia byť často integrované aj do vnútroštátnych systémov presadzovania práva alebo imigračných systémov.

Na záver, aj keď veľmi rýchle zavedenie zmien súvisiacich s terorizmom bolo značným úspechom, je jasné, že v prípade budúcich zmien musia byť na centrálnej a vnútroštátnej úrovni prístupné technické, finančné a zmluvné zdroje, aby bolo možné riešiť proces rýchlejšie a účinnejšie¹⁹.

¹⁷ Oddiely 12.2, 17.4 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

¹⁸ Napríklad vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1209 z 12. júla 2016, ktorým sa nahrádza príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu 2013/115/EÚ o príručke SIRENE a ostatných vykonávacích opatreniach pre Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II) [oznámené pod číslom C(2016) 4283] (Ú. v. EÚ L 201, 28.7.2016, s.35) a v technickej dokumentácii (podrobné technické špecifikácie a dokument o riadení prepojenia).

¹⁹ Oddiel 6.2.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

4.3.2. Kontinuita činností sa musí ďalej zlepšovať

Technická štruktúra SIS II poskytuje členským štátom flexibilitu v tom, že môžu mať vlastnú národnú kópiu alebo využívať centrálny SIS II²⁰ na účel vyhľadávania. Päť členských štátov, ktoré nemajú národné kópie, čelia vážnemu riziku, že ak sa preruší sieťové spojenie alebo nebude dostupný centrálny SIS II, nebudú mať náhradnú možnosť a prístup k zázpisom SIS II bude úplne prerušený. Členské štáty s národnou kópiou by takisto mali zabezpečiť vhodné riešenie kontinuity činností, a to buď záložným systémom, alebo umožnením, aby ich koncoví používatelia vyhľadávali v centrálnom SIS II priamo.

Na záver, kontinuita činnosti musí byť zabezpečená na centrálnej úrovni a treba zabrániť odstávke centrálnemu systému SIS II. Budú sa skúmať technické riešenia na skrátenie času prechodu medzi centrálnym SIS II a jeho záložným systémom a usudzuje sa, že súčasné technické možnosti a postupy nespĺňajú očakávané štandardy dostupnosti systému²¹.

4.3.3. V SIS II sa nevyhľadáva vždy automaticky, keď sa vyhľadáva vo vnútroštátnom systéme, ale vyžaduje sa ďalšia transakcia koncového používateľa

Aj keď do SIS II bol zaznamenaný prístup príslušných orgánov 2,9 miliardykrát za rok 2015, čo je o jednu miliardukrát viac ako v roku 2014, využívanie je nerovnomerné. Z ročných štatistík vyplýva, že určité členské štáty a orgány členských štátov nevyhľadáujú v SIS II systematicky, keď vyhľadáujú vo svojich vnútroštátnych policajných alebo imigračných databázach, čo znamená, že treba, aby vyhľadávali v SIS samostatne na základe ďalšej transakcie, čo sa vždy nedeje.

Na záver, so zohľadnením toho, že trestná činnosť nadobúda čoraz viac európsky rozmer, musia členské štáty zabezpečiť, aby vždy, keď kontrolujú svoje vnútroštátne databázy, zahrnuli aj paralelnú kontrolu v SIS II²². Komisia zabezpečí, aby sa schengenský hodnotiaci mechanizmus zamerl na túto problematiku.

4.3.4. Kontrola SIS II na vonkajších hraniciach

V kódexe schengenských hraníc²³ sa ukladá povinnosť overiť, najmä konzultáciou SIS II, či štátni príslušníci tretích krajín vstupujúci do schengenského priestoru „nemôžu ohroziť verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokolvek členského štátu“²⁴. V niektorých členských štátoch pohraničná stráž nekontroluje cestovné doklady všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín podľa databáz na letiskách. V niektorých členských štátoch bolo zaznamenané, že pohraničná stráž nekontrolovala všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín systematicky, ale používala posúdenia rizika. Len kontroly občanov EÚ vstupujúcich do EÚ v databáze SIS II by mali byť založené na posúdení rizika²⁵.²⁶²⁷. V iných prípadoch môžu technické zlyhania aplikácií používaných pohraničnou strážou viesť k neuspokojivým kontrolám v SIS II.

²⁰ CS-SIS je funkcia technickej podpory, ktorá obsahuje databázu centrálnemu SIS II.

²¹ Oddiel 6.2.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

²² Oddiel 6.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

²⁴ Článok 8 ods. 3 písm. a) bod vi) nariadenia (EÚ) 2016/399.

²⁵ Podľa aktuálne platných ustanovení kódexu schengenských hraníc (článok 8 ods. 2).

Na záver, členské štáty musia dostatočne kontrolovať SIS II na vonkajších hraniciach v súlade s legislatívnymi očakávaniami. Komisia zabezpečí, aby sa schengenský hodnotiaci mechanizmus zamerlal na túto problematiku.

4.3.5. Nové kategórie zápisu alebo nové funkcionality (odtlačky prstov, fotografie, európsky zatykač, odkazy, rozšírenie zneužitia totožnosti) nie sú v celom rozsahu implementované a zobrazované koncovým používateľom, čo je v rozpore s legislatívnymi nástrojmi SIS II²⁸

Týmto nedostatkom sa znižuje účinnosť systému, pretože koncoví používatelia nemôžu zistiť všetky okolnosti prípadu a dokonca im môžu chýbať základné informácie. Úradníci strácajú čas, pretože musia nadviazať kontakt s útvarom SIRENE vo veci chýbajúcich informácií. V mnohých prípadoch nemajú právo zadržať osobu, ktorej sa zápis týka, a nemôžu ju správne identifikovať. Niektoré členské štáty nevedia pridávať ku svojim zápisom fotografie a odtlačky prstov²⁹.

Okrem toho, vzhľadom na rastúce používanie falošných totožností, s cieľom posunúť sa zo súčasnej situácie, v ktorej sa odtlačky prstov používajú len na potvrdenie totožnosti osoby, do situácie, v ktorej je možné odhaliť totožnosť osoby výhradne podľa jej odtlačkov prstov, by mala byť do SIS II doplnená plánovaná funkcionality automatickej identifikácie odtlačkov prstov s maximálnou náležitou rýchlosťou³⁰.

Na záver, Komisia predloží návrh na zabezpečenie toho, aby boli všetky príslušné funkcionality sprístupnené koncovým používateľom.

4.3.6. Nízka kvalita údajov je zásadným problémom vo využívaní SIS II

Pri vytváraní zápisov členské štáty niekedy zadajú nesprávne alebo neúplné údaje (napríklad neúplné meno alebo meno namiesto čísla dokumentu). Dôsledkom zadania údajov nízkej kvality je, že vyhľadania vykonané v systéme nemusia lokalizovať osobu alebo vec, alebo na základe týchto údajov nie je možné riadne identifikovať osobu. Podľa právnych nástrojov SIS II sú členské štáty zodpovedné za kvalitu údajov³¹. Členské štáty sú preto povinné vytvoriť na vnútroštátnej úrovni účinný mechanizmus kontroly kvality údajov, nie všetky ich však už vytvorili.

Komisia sa takisto bude snažiť sformalizovať úlohu eu-LISA upozorňovať na spoločné problémy s kvalitou údajov.

4.3.7. Členské štáty nevykonali všetky kombinácie vyhľadávania poskytnuté v centrálnom SIS II

Mnohé členské štáty používajú vyhľadania s tzv. presnou zhodou (nie približné alebo čiastočné vyhľadanie). Niekedy je to zapríčinené vnútroštátnymi právnymi predpismi

---

²⁶ Komisia aj tak prijala 15. decembra 2015 návrh, pokiaľ ide o posilnenie kontrol na vonkajších hraniciach s použitím príslušných databáz. Týmto návrhom sa zabezpečuje najmä kontrola jednotlivcov používajúcich právo slobodného pohybu na základe SIS II [COM(2015) 670 final].

²⁷ Oddiely 15.1. a 16.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

²⁸ Paralelne článok 3 písm. a) a c) chápaný v spojení s článkom 20 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV.

²⁹ Oddiel 16.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

³⁰ Oddiel 6.1, 6.2.1, 6.2.2, 13.1, 14.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

³¹ Článok 34 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1987/2006 a článok 49 ods. 1 rozhodnutia Rady 2007/533/SVV.

o ochrane údajov, podľa ktorých sa od členských štátov vyžaduje, aby vždy najskôr zadali meno, priezvisko a dátum narodenia na účel vyhľadania osoby. (Je to tak v dvoch členských štátoch). Preto niektoré členské štáty nedokážu nájsť zápisy, v ktorých chýba meno alebo dátum narodenia, alebo ktoré sú neúplné. Podobný problém sa týka niektorých vyhľadání vecí. V jednom členskom štáte môžu koncoví používatelia vyhľadávať len veci s presnými parametrami. Znamená to, že nebudú vidieť zápisy, pokiaľ je identifikačné číslo vecí získaných späť nejasné alebo došlo k pokusom o jeho zahladenie³².

Komisia takisto predloží návrh na zabezpečenie toho, aby bola celá schopnosť vyhľadávacieho nástroja centrálného SIS II duplikovaná na vnútroštátnej úrovni.

4.3.8. V niektorých členských štátoch nemôžu koncoví používatelia využívať SIS II v jeho plnom rozsahu

Táto situácia sa môže vyskytnúť, ak chýba jedno alebo viac z týchto kritérií:

- jasný pokyn pre koncových používateľov na ich obrazovke o opatrení, ktoré sa má prijať,
- povinné postupy po pozitívnej lustrácii vrátane nahlásenia pozitívnych lustrácií a
- dostatočná odborná príprava týkajúca sa využívania systému³³.

Na záver, Komisia zabezpečí, aby sa schengenský hodnotiaci mechanizmus zamerlal na vykonávanie vhodných pokynov, postupov a odbornej prípravy.

4.3.9. Obmedzenia účinnosti SIS II v boji proti nelegálnemu prísťahovalectvu

Zápisy na účely odopretia vstupu alebo pobytu sú vydané pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým nie je povolené vstúpiť do schengenského priestoru alebo sa v ňom zdržiavať na základe rozhodnutia príslušného vnútroštátneho súdu alebo orgánu. Hodnotením sa preukázalo, že existujú situácie, keď členské štáty môžu rozhodnúť o udelení práva osobe na vstup na svoje územie alebo na pobyt v ňom napriek existencii zápisu o odopretí vstupu od iného členského štátu, a to dokonca aj v prípade, že sa neuplatňuje legislatívna výnimka. V dôsledku toho sa systematicky nedosahuje účinok týchto zápisov v celej EÚ. Okrem toho členské štáty nahlásili nedostatky v postupoch a kvalite výmeny informácií o týchto zápisoch, a to najmä v kontexte súvisiaceho konzultačného postupu³⁴.

Je jasné, že nedostatočná harmonizácia v konzultáciách a neskoré reakcie zapríčiňujú operačným zamestnancom a dotknutému jednotlivcovi značné problémy.

V hodnotení sa upozornilo na to, že v tejto kategórii zápisov je celkový počet prípadov, keď nie je možné prijať požadované opatrenie, t. j. odoprieť vstup alebo pobyt, najvyšší spomedzi všetkých kategórií zápisov v SIS II³⁵. SIS II účinne identifikuje a hľadá predmety zápisov, ale rozdielne a často zmätočné výklady právnych ustanovení o zákazoch vstupu a povoleniach na pobyt ohrozujú jeho efektívnosť a účinnosť na úrovni EÚ, čo vedie k nejednotnosti.

³² Oddiel 16 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

³³ Oddiel 17.3 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

³⁴ Podľa článku 25 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1987/2006, ak existuje pozitívna lustrácia v prípade odopretia vstupu alebo pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý požíva právo na voľný pohyb, členský štát konávajúci na základe zápisu sa ihneď prostredníctvom svojho útvaru SIRENE poradí s členským štátom, ktorý zápis vydal, s cieľom rozhodnúť o opatrení, ktoré treba prijať.

³⁵ Oddiel 7.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

Na záver, Komisia predloží návrhy na harmonizáciu postupov súvisiacich so zápismi na účely odopretia vstupu alebo pobytu.

4.3.10. Pravidlá ochrany údajov v právnom základe, ktorý treba preskúmať s cieľom, aby zohľadňoval nedávnu reformu ochrany údajov v EÚ³⁶

Na úrovni vykonávania z hodnotenia vyplýva, že v členských štátoch sú zavedené účinné mechanizmy pre dotknuté osoby na účel prístupu, opravy, výmazu svojich osobných údajov v SIS II alebo na získanie náhrady v súvislosti s nepresnými údajmi. Chýbajú však štandardizované informácie o opravných prostriedkoch na vnútroštátnej úrovni. Aj keď postupy na dosiahnutie opravných prostriedkov môžu zahŕňať činnosti prevádzkovateľa údajov a dozorného orgánu, týka sa osobitne súdov, na ktorých je zložité získať informácie o počte žiadostí o prístup.

K ďalším oblastiam, ktoré treba zlepšiť, patria konania a dokumentácia súvisiace s bezpečnosťou údajov – v súlade s odporúčaniami z auditu, ktorý vykonal európsky dozorný úradník pre ochranu údajov – a kvalitou údajov vrátane opatrení na úrovni centrálného SIS II a harmonizácie vnútroštátnych postupov³⁷.

Okrem toho, znenie právnych nástrojov bude preskúmané tak, aby zohľadňovalo nový legislatívny rámec pre ochranu údajov EÚ³⁸. Komisia navrhne zmeny právneho nástroja, aby sa vyžadoval vývoj štandardizovaného balíka výročných štatistík. Umožní sa tak jednotné podávanie správ o činnostiach v oblasti opravných prostriedkov na vnútroštátnej úrovni vrátane činností prevádzkovateľa údajov, dozorného orgánu a súdov. Okrem toho, Komisia podrobne preskúma odpoveď eu-LISA na tento bezpečnostný audit.

4.3.11. Bezpečnosť centrálného SIS II je zabezpečovaná účinne³⁹

Komisia požiadala eu-LISA, aby poskytla podrobné členenie najkritickejších sieťových udalostí, ktoré mali vplyv na dostupnosť SIS II od začiatku jeho prevádzky. Preukázalo sa, že nedošlo k udalostiam, v ktorých by údaje na centrálnej úrovni boli vystavené riziku ohrozenia.

Na záver, na základe podrobných procesných zistení v bezpečnostnom audite celkový záver o bezpečnosti centrálného SIS II znie, že je vysoko účinná.

4.4. JE SIS II V SÚLADE S INÝMI RELEVANTNÝMI PRÁVNÝMI PREDPISMI EÚ?

SIS II môže byť účinný, len ak funguje synergicky so všetkými nástrojmi na podporu presadzovania práva a justičnej spolupráce v trestných veciach. V tejto oblasti sa objavili tri hlavné otázky:

³⁶ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2016/679 z streda, 27. apríla 2016 a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016].

³⁷ Príloha 1 číslo 108 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

³⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

³⁹ Oddiel 6.3 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

4.4.1. Rámcové rozhodnutie o európskom zatykači⁴⁰

Ak je známe miesto pobytu osoby hľadanej na účel odovzdania, rámcovým rozhodnutím o európskom zatykači sa povoľuje priamy prenos zatykača medzi príslušnými justičnými orgánmi. Niektoré justičné orgány však trvajú na vytvorení zápisu v SIS II s postupmi overenia a potvrdenia, ktoré majú vykonať všetky útvary SIRENE. Toto sa musí vnímať ako zbytočná a neefektívna práca.

Útvary SIRENE sú takisto zapojené do konania o vydání alebo odovzdaní. Počas celého konania je potrebná úzka spolupráca justičných orgánov a útvaru SIRENE na zladenie legislatívnych a prevádzkových aspektov problematiky a vykonania európskeho zatykača. Povinné a voliteľné dôvody neuznania európskeho zatykača a postup označovania týkajúci sa zápisov by sa mali takisto ďalej harmonizovať⁴¹.

Na záver, spolu s inými záležitosťami súvisiacimi s európskym zatykačom bude Komisia s členskými štátmi riešiť:

- problém vytvárania zápisov v SIS II, keď je pobyt subjektu zápisu už známy a potvrdený, a
- problémy súvisiace s presunmi, snahou o nájdenie – s justičnými orgánmi a orgánmi presadzovania práva – oblastí, v ktorých je možné zaviesť spoločný postup a harmonizovať postupy.

4.4.2. Smernica o návrate⁴²

Z hodnotenia vyplýva, že existujú prepojenia, ale aj nezrovnalosti medzi ustanoveniami o zákazoch vstupu, ktoré sú stanovené v smernici o návrate, a zápismi o odopretí vstupu alebo pobytu, ktoré sú stanovené v nariadení (ES) č. 1987/2006, a to aj v súvislosti s dátumom uplynutia zákazov vstupu v SIS II. Vedie to nielen k obmedzeniam plánovaného účinku zákazov vstupu v celej EÚ, ale aj k nedostatočnej harmonizácii kritérií na vydávanie zápisov. Väčšia harmonizácia by sa mohla dosiahnuť, ak by sa zaviedla povinnosť zapisovať všetky zákazy vstupu do SIS od okamihu ich vykonateľnosti, ale účinnosť plánovaných zmien v SIS II by sa mohla zvýšiť o minimálnu úroveň harmonizácie vo všetkých členských štátoch pri riešení osôb, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o návrate alebo zákaz vstupu vydaný iným členským štátom⁴³.

Na záver, Komisia predloží škálu návrhov týkajúcich sa výmeny informácií a harmonizácie postupov.

4.4.3. Kódex schengenských hraníc

SIS II poskytuje významnú pridanú hodnotu, ak sa v ňom kontrola vykonáva častejšie. Členské orgány by mali byť podnecované k tomu, aby v celom rozsahu uplatňovali ustanovenia kódexu schengenských hraníc, v ktorom sa stanovuje povinnosť priamo konzultovať SIS II ako súčasť hraničných kontrol štátnych príslušníkov tretích krajín. Členské štáty by mali systematicky vyhľadávať v SIS II, t. j. vykonávať 100 % kontrolu.

⁴⁰ Rámcové rozhodnutie Rady (2002/584/SVV) z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1 – 20.

⁴¹ Oddiel 9.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

⁴² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98 – 107.

⁴³ Oddiel 8 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

V tomto závere je zohľadnený aj v oddiele 4.3.4.

4.5. BOL SIS II RELEVANTNÝ SO ZRETEĽOM NA SVOJE CIELE?

SIS II je v súčasnosti najdôležitejší a najviac využívaný nástroj na výmenu informácií v Európe, čo je zdôraznené v Európskom programe v oblasti bezpečnosti⁴⁴. Len v roku 2015 si členské štáty vymenili 1,8 milióna formulárov v útvaroch SIRENE vrátane informácií súvisiacich so SIS II⁴⁵, čím sa jasne preukazuje obrovský objem výmen informácií vykonaných na základe zápisov SIS II, preto je SIS II najrelevantnejšou bezpečnostnou platformou v Európe.

Európska rada a Výbor pre spravodlivosť a vnútorné veci opakovane upozornili na vysokú relevantnosť SIS II pre výmenu údajov a sledovanie osôb podozrivých z terorizmu a zahraničných teroristických bojovníkov a uviedli, že by sa mali využiť všetky možnosti SIS v boji proti terorizmu.

V júni 2014 dokonca Rada vyzvala členské štáty, aby využívali SIS II v plnom rozsahu na účely boja proti terorizmu. Po teroristickom útoku na francúzske noviny Charlie Hebdo v Paríži 30. januára 2015 ministri spravodlivosti a vnútra takisto uviedli, že potenciál SIS II by sa mal lepšie využívať⁴⁶. Rada vo svojich záveroch 20. novembra 2015, po teroristických útokoch v Paríži, upozornila na dôležitosť systémových konzultácií SIS II pri vykonávaní bezpečnostných kontrol štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nelegálne vstupujú do schengenského priestoru, a pri vykonávaní hraničných kontrol štátnych príslušníkov EÚ. Bola zdôraznená úloha SIS II ako zdroja spravodajských informácií a vyšetrovania Europolom.

Rada takisto vyzdvihla SIS II niekoľkokrát ako nástroj na zlepšenie európskej politiky návratu. Európska rada sa domnievala⁴⁷, že rozsah pôsobnosti SIS II by sa mal vyvinúť tak, aby zahŕňal aj rozhodnutia o návrate⁴⁸. Rada prijala 14. septembra 2015 závery o efektívnejšom využívaní SIS II na účel odopretia vstupu a pobytu neregulárnym migrantom. Rada uviedla 8. októbra 2015, že očakáva návrhy Komisie na základe štúdií o realizovateľnosti na účel toho, aby bolo povinné zapisovať všetky zákazy vstupu a rozhodnutia o návrate do SIS II, najmä s cieľom umožniť ich vzájomné uznávanie a presadzovanie čo najskôr. Okrem toho Európsky parlament takisto vyjadril názor, že SIS II je kľúčový nástroj vo výmene informácií o radikalizácii teroristov a zabránení odchodu, ako aj očakávania návratu vo svojom uznesení o predchádzaní radikalizácii a náboru európskych občanov teroristickými organizáciami⁴⁹.

Na záver, v súvislosti s bezpečnostnými a migračnými otázkami, ktorým sa čelí, a následným zvýšeným a rozšíreným využívaním SIS II s významnými výsledkami, Komisia zastáva názor, že východiskové princípy SIS II sú naďalej platné. Ako sa zdôraznilo v oddiele 4.3.1, na dosiahnutie toho musí SIS zostať flexibilným systémom schopným rýchlo riešiť nové prevádzkové javy.

---

⁴⁴ COM(2015) 185.

⁴⁵ Oddiel 16.4 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

⁴⁶ Spoločné vyhlásenie z Rigy po neformálnom zasadnutí ministrov pre spravodlivosť a vnútorné veci 29. a 30. januára v Rige.

⁴⁷ Závery Európskej rady z 25. a 26. júna 2015 (ST 22 2015 INIT).

⁴⁸ Závery Rady o zápisoch v SIS II na účel odopretia vstupu a pobytu podľa článku 24 nariadenia o SIS II po rozhodnutí o návrate (ST11648/15).

⁴⁹ Uznesenie z 25. novembra 2015 [2015/2063(P8_TA(2015)0410)].

4.6. DOSIAHOL SIS SVOJE CIELE EFEKTÍVNE? – NÁKLADY NA NEEEXISTENCIU SCHENGENSKÉHO PRIESTORU⁵⁰

Bez ohľadu na niektoré zistenia, ktorými by sa zlepšila efektívnosť technických operácií a pracovných postupov je SIS II najmä prevádzkový systém, a preto by sa v hodnotení zväčša očakávali zistenia v oblastiach účinnosti, relevantnosti, pridanej hodnoty EÚ a jednotnosti s inými iniciatívami EÚ. V tomto prostredí sa však efektívnosť musí študovať na strategickej úrovni. Ako kľúčové kompenzačné opatrenie pre odstránenie vnútorných kontrol v schengenskom priestore treba riešiť otázku: „*Mohli by sme pokračovať bez SIS?*“

Náklady na vývoj a prevádzkové náklady, ktoré vznikli Európskej únii a členskými štátmi v súvislosti so SIS II, musia byť vypočítané so zohľadnením technickej štruktúry systému, najmä toho, že sa skladá z troch hlavných zložiek: centrálnemu systému, vnútroštátnych systémov a komunikačnej infraštruktúry.

Celková suma vynaložená z rozpočtu EÚ na vybudovanie centrálnemu SIS II počas obdobia rokov 2002 až 2013 dosiahla 152 961 319 EUR, aj keď pôvodne bola vyčlenená ešte vyššia suma, na úrovni viac ako 175 352 417 EUR.

Okrem toho centrálny SIS II vyvoláva ročné náklady na údržbu, ktoré v roku 2014 dosiahli 7 794 732,35 EUR a v roku 2015 dosiahli 5 631 826,58 EUR.

Keďže členské štáty sú zodpovedné za zriadenie, prevádzku a údržbu svojich vnútroštátnych systémov, sú takisto povinné pokrývať jednorazové náklady, pokiaľ ide o vývoj ich N.SIS II⁵¹ a ročné náklady na údržbu. V súlade s nákladovým modelom vyvinutým v štúdiu o možných zlepšeniach štruktúry SIS II priemerné celkové náklady na vlastníctvo implementácií vnútroštátneho SIS II druhej generácie vrátane jednorazových a bežných nákladov v reprezentatívnej vzorke desiatich členských štátov, ktoré boli predmetom štúdie, dosiahli 16,628 milióna EUR na členský štát⁵².

Náklady však musia byť analyzované so zohľadnením toho, že SIS II je v zásade kompenzačným opatrením pre zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach v schengenskom priestore. Bez SIS II by bol priestor bez vnútorných hraníc sotva realizovateľný. Komisia vo svojom oznámení *Späť k Schengenu – plán*⁵³ uviedla, že opätovné zavedenie kontrol na vnútorných hraniciach na udržateľnom základe v rámci EÚ by nielen bránilo slobodnému pohybu osôb, ale vyvolalo by aj značné ekonomické náklady.

Komisia takisto odhadla, že:

- úplné obnovenie kontrol hraníc v schengenskom priestore by spôsobilo bezprostredné priame náklady na úrovni od 5 miliárd EUR do 18 miliárd EUR ročne.
- Členské štáty, napríklad Poľsko, Holandsko alebo Nemecko, by čelili ďalším nákladom na cestnú dopravu obchodovania s tovarom na úrovni viac ako 500 miliónov EUR, zatiaľ čo iné, napríklad Španielsko alebo Česká republika, by zaznamenali, že ich podniky by platili ďalšie náklady na úrovni viac ako 200 miliónov EUR.

⁵⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade – Späť k Schengenu – plán. V Bruseli 4. 3. 2016 COM(2016) 120 final.

⁵¹ N.SIS II je technický a právny pojem pre technickú implementáciu vnútroštátneho SIS.

⁵² Štúdia vykonaná pre Európsku komisiu: Posúdenie vplyvu IKT možných zlepšení štruktúry SIS II.

⁵³ COM(2016) 120 final.

- kontroly hraníc by stáli od 1,3 do 5,2 miliardy EUR z hľadiska straty času pre cezhraničných zamestnancov (1,7 milióna zamestnancov v EÚ) a iných osôb dochádzajúcich do práce.
- by došlo k úbytku prenocovaní turistov najmenej o 13 miliónov s celkovým vplyvom v odvetví cestovného ruchu na úrovni 1,2 miliardy EUR.
- vlády by museli zaplatiť administratívne náklady na úrovni od 0,6 miliardy EUR do 5,8 miliardy EUR z dôvodu potreby zvýšeného počtu zamestnancov pri kontrolách hraníc.

Strednodobo by zavedenie kontrol hraníc v rámci EÚ znamenalo nepriame náklady, ktoré môžu byť podstatne vyššie vzhľadom na nevídaný vplyv na obchod, investície a mobilitu v rámci Spoločenstva.

Na záver, náklady spôsobené vývojom a údržbou SIS II, ktorých výsledkom je dobre fungujúci priestor bez kontrol na vnútorných hraniciach, výrazne prevyšujú náklady, ktoré by vznikli, ak by SIS II nebol zavedený a znovu by sa museli zaviesť kontroly na hraniciach.

5. ZÁVER A ĎALŠIE KROKY

SIS II funguje na pozadí najzávažnejších obáv o bezpečnosť, cezhraničnú trestnú činnosť a neregulárnu migráciu – niektoré z najväčších globálnych výziev. Celkovým hodnotením sa potvrdzuje vynikajúci prevádzkový a technický úspech systému. Je jasné, že žiadny prevádzkový systém, ani jeho právny základ, nebude dokonalý a v tomto duchu neustáleho zlepšovania Komisia spolu s pripomienkami a podporou členských štátov a eu-LISA identifikovala príležitosti na ďalšie zlepšovanie účinnosti, efektívnosti, relevantnosti, jednotnosti a pridanej hodnoty EÚ SIS II, a to na centrálnej úrovni, ako aj v niektorých členských štátoch, v ktorých by sa technické a prevádzkové vykonávanie mohlo zlepšiť. Patrí k nim ďalší rozvoj právneho rámca pre lepšie zohľadnenie prevádzkových výziev v oblasti bezpečnosti, výraznejšiu harmonizáciu pravidiel využívania systému na riešenie neregulárnej migrácie, ako aj lepšie monitorovanie dodržiavania súladu s ochranou údajov prostredníctvom štatistického výkazníctva.

SIS II dosahuje účinné prevádzkové výsledky, ktoré možno dosiahnuť len európskou spolupracou na strategickej, ako aj prevádzkovej úrovni. S použitím všetkých nástrojov dostupných zo zmlúv a príslušných právnych nástrojov Komisia prijíma dvojaký prístup k členským štátom: výrazne podporuje spôsobilosť členských štátov optimalizovať SIS II. Motivácia a praktická spolupráca medzi všetkými zainteresovanými stranami viedla k zvýšenému a harmonizovanejšiemu využívaniu systému. V prípadoch vážnych nedostatkov vo vykonávaní SIS II Komisia cez konania EU Pilot rieši aj porušenia práva EÚ, ktoré môžu vyústiť do konaní o porušení povinnosti.

Existujú iné spôsoby, ktorými Komisia spolupracuje s členskými štátmi na správnom využívaní SIS:

- Schengenský hodnotiaci mechanizmus je veľkou príležitosťou overiť fungovanie a skutočné využívanie systému na mieste, čím sa prispieva aj k zlepšeniu situácie v hodnotených členských štátoch. Hodnotiaca opakovaná návšteva na mieste je nástroj, ktorý je k dispozícii, ak boli v hodnotenom členskom štáte identifikované vážne nedostatky.
- Pravidelné zasadnutia výboru SISVIS (sedemkrát ročne). V delegáciách je jeden technický a jeden prevádzkový expert za každý členský štát. Tento výbor pomáha Komisii vykonávať právne nástroje pre SIS a poskytuje najlepšiu príležitosť na

riešenie všetkých problematických otázok. Zasadnutia poskytujú transparentnosť a určitý tlak na členské štáty, aby odstránili nedostatky.

- Aktívne zapojenie Komisie do každého kurzu odbornej prípravy a konferencie organizovanej o SIS II (minimálne päťkrát ročne).
- Prijatie odporúčania Komisie o katalógu odporúčaní a najlepších postupov pre správne používanie SIS II⁵⁴ 16. decembra 2015, ktoré prispieva k harmonizácii postupov a ktoré všetky zainteresované strany používajú ako hlavný referenčný dokument.

Okrem toho, Komisia plánuje s využitím svojho práva iniciatívy v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie predložiť návrh na zmenu právneho základu pre SIS do konca decembra 2016 s cieľom riešiť otázky zdôraznené v hodnotení, ktoré si vyžadujú legislatívnu zmenu. Komisia takisto zohľadní výsledok rokovaní expertnej skupiny na vysokej úrovni zriadenej *oznámením Komisie – Silnejšie a inteligentnejšie informačné systémy pre hranice a bezpečnosť*⁵⁵, čo môže viesť k druhému návrhu v júni 2017.

---

⁵⁴ Odporúčanie Komisie, ktorým sa stanovuje katalóg odporúčaní a najlepších postupov pre správne uplatňovanie Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) a výmenu doplňujúcich informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov, ktoré zavádzajú a využívajú SIS II [C(2015)9169/1].

⁵⁵ COM(2016) 205 final.